

סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמָּשׁ, וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (קהלת ב')
עֲשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת. כְּלוֹמֵר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת
שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם.
וְהֵינּוּ דְכָתִיב, שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמֵר, שִׁיר, שֶׁל
אוֹתָם שָׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שְׁפוֹלֵל כֹּל עֲנִינֵי
הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וּגְבוּרָה, בְּמַה שֶׁהָיָה, וְעַתִּיד
לֵהִיוֹת, שִׁיר שֶׁהַשָּׁרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשָּׁרִים, עֲמָדוֹ, עַד שְׁנוֹלֵד
לְוִי, אֲבָל מִשְׁנוֹלֵד לְוִי וְאֵילָף אָמְרוּ שִׁיר.
בֵּינּוֹן שְׁנוֹלֵד מִשָּׂה וְנִמְשָׁח אַהֲרֹן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם,
נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוֹלֵד לְוִי, פָּתְחוּ
לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה') מִי יִתְנַךְ כְּבָאָה
לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי (דף י"ט ע"א) אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ אֲשַׁקְּךָ גַם

לשון הקודש

מעלה משוררים.

אמר רבי אלעזר, אלו השירים עמדו עד
שנולד לוי, אבל משנולד לוי ואילף
אמרו שיר. בין שנולד משה ונמשח
אהרן ונתקדשו הלוויים, נשלם השיר,
ועמדו על משמרותם.

ואמר רבי אלעזר, באותה שעה שנולד
לוי, פתחו למעלה ואמרו, (שיר ח) מי יתנך
כבאה לי יונק שדי אמי אמצאך בחוץ

החכמה, ואזן וחקר ותקן משלים הרבה,
ועשה ספר מאותו השיר ממש, והינו
שכתוב (קהלת א) עשיתי לי שרים ושרות.
כלומר, קניתי לי לדעת שיר מאותם
השירים העליונים, ואשר תחתם. והינו
שכתוב שיר השירים, כלומר, שיר של
אותם שרים של מעלה. שיר שפולל כל
עניני התורה והחכמה וכת וגבורה במה
שהיה ועתיד להיות. שיר שהשרים של

לֹא יָבוּז לִי. בֵּינוֹן שְׂיִצְאוּ מִשְׁבֵּט לְוֵי הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל
מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כּוֹלָם, וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם,
וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹה לְנוֹכַח אֱלֹה, חֲבָרִים בְּאַחַד,
וְהָעוֹלָמוֹת אַחַד, וּמְלֶךְ אַחַד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם, בְּאֶ
שְׁלֹמָה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שָׂרִים,
וְנִסְתָּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְמָה נִקְרָאוּ הַשָּׂרִים שֶׁל מִטָּה
לְוָיִים, עַל שְׁנֵלוּיִם וְנִחְבָּרִים לְמַעְלָה בְּאַחַד.
וְהַשּׁוֹמֵעַ, נִלְוָה וְנִדְבַק נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן
אָמְרָה לָאָה, (בראשית כ"ט) יְלֹוּה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם
אָמַר, שְׁכַבְל נִלְוָה זָרַע לְוֵי עַם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשְׁחָה
וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַנְּלוּיִם אֶל
ה' לְשָׂרְתוֹ.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוּ הַמְּשׁוֹרְרִים לְמַעְלָה, לֹא

לשון הקודש

שֶׁל מִטָּה לְוָיִים? עַל שְׁנֵלוּיִם וְנִחְבָּרִים
לְמַעְלָה בְּאַחַד, וְהַשּׁוֹמֵעַ נִלְוָה וְנִדְבַק
נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לָאָה (בראשית
כ"ט) יְלֹוּה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר,
שְׁכַבְל נִלְוָה זָרַע לְוֵי עַם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשְׁחָה
וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם
הַנְּלוּיִם אֶל ה' לְשָׂרְתוֹ.

בֹּא רֵאָה, בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוּ הַמְּשׁוֹרְרִים

אֲשַׁקֵּךְ גַּם לֹא יָבוּז לִי. בֵּינוֹן שְׂיִצְאוּ מִשְׁבֵּט
לְוֵי הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כּוֹלָם
וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹה
לְנוֹכַח אֱלֹה, חֲבָרִים בְּאַחַד, וְהָעוֹלָמוֹת
אַחַד, וּמְלֶךְ אַחַד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם - בְּאֶ
שְׁלֹמָה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל
אוֹתָם שָׂרִים, וְנִסְתָּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְמָה נִקְרָאוּ הַשָּׂרִים

עָמְדוּ עַל מַשְׁמַרְתֵּם, עַד שְׁנוֹלְדוּ שְׁלֹשָׁה הָאֲחִים:
 מֹשֶׁה, אֶהְרֹן, וּמִרְיָם. תִּינַח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מִרְיָם לְמָה.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָדָא הוּא דְכִתְיִב, (קהלת ב') וְשָׂרוֹת.
 כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות ט"ו) וַתֵּעַן לָהֶם מִרְיָם.

תָּאנָא, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוֹלְד לְיוֹי, נָטְלוּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּבְחָרוּ מִכָּל אֶחָיו וְהוֹשִׁיבוּ
 בְּאֶרֶץ, וְהוֹלִיד לְקַהֲתָא, וּקְהַת הוֹלִיד לְעַמְרָם, וְהוּא
 הוֹלִיד לְאַהֲרֹן וּמִרְיָם. פִּירֵשׁ מֵאַשְׁתּוֹ, וְהַחֲזִירָהּ,
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מַעֲלָה עוֹמְדִים
 וּמְשׁוֹרְרִים, גָּעַר בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁתַּכַּף
 הַשִּׁיר, עַד שֶׁנָּטָה קוֹ יְמִינוֹ, וְהוֹשִׁיט לְעַמְרָם.

מָאִי טַעְמָא נִקְרָא עַמְרָם. שְׂיַצָּא מִמֶּנּוּ עִם רָם עַל
 כָּל רָמִים, וְלֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ. מָאִי טַעְמָא לֹא
 נִזְכַּר שְׁמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי אַבְהוֹ, מִפְּנֵי

לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ

וּמִרְיָם. פִּירֵשׁ מֵאַשְׁתּוֹ, וְהַחֲזִירָהּ. בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מַעֲלָה עוֹמְדִים
 וּמְשׁוֹרְרִים. גָּעַר בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְנִשְׁתַּכַּף הַשִּׁיר, עַד שֶׁנָּטָה קוֹ יְמִינוֹ
 וְהוֹשִׁיט לְעַמְרָם.

מָה הַטַּעַם נִקְרָא עַמְרָם? שְׂיַצָּא מִמֶּנּוּ עִם
 רָם עַל כָּל רָמִים, וְלֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ. מָה
 הַטַּעַם לֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ? רַבִּי יְהוּדָה אָמַר
 בְּשֵׁם רַבִּי אַבְהוֹ, מִפְּנֵי שֶׁבְּצִנְעָה הִלְךְ,

לְמַעֲלָה, לֹא עָמְדוּ עַל מַשְׁמַרְתֵּם עַד
 שְׁנוֹלְדוּ שְׁלֹשָׁת הָאֲחִים: מֹשֶׁה, אֶהְרֹן
 וּמִרְיָם. מִיֵּלֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מִרְיָם לְמָה?
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶהוּ שְׂכַתּוֹב וְשָׂרוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו) וַתֵּעַן לָהֶם מִרְיָם.

שְׂנִינּוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוֹלְד לְיוֹי, נָטְלוּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְחָרוּ מִכָּל אֶחָיו
 וְהוֹשִׁיבוּ בְּאֶרֶץ, וְהוֹלִיד לְקַהֲתָא, וּקְהַת
 הוֹלִיד לְעַמְרָם, וְהוּא הוֹלִיד לְאַהֲרֹן

שְׁבַענְעָא הָלַךְ, וּבְצַנְעָא חָזַר לְאַשְׁתּוֹ, כְּדֵי שְׁלֵא
 יִפִּירוּ בּוֹ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּלֶךְ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר
 וַיֵּלֶךְ עִמָּרָם בְּפִרְהֶסְיָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, אִף הִיא
 בְּצַנְעָא חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמָהּ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ, זֶה
 גְּבַרְיָאֵל. דְּכְּתִיב, (דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבַרְיָאֵל.
 שְׁהָלַךְ הוּא וְהַחֲזִירָה לְעִמָּרָם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 עִמָּרָם מִמָּשׁ הָיָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ, מִפְּנֵי
 שְׁהִלִּיכָה זו לֹא הִיָּתָה מִפְּנֵי לְהַזְדוּג לְאַשְׁתּוֹ,
 אֲלֵא מִלְּמַעְלָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאַחֲרֵן וּמְרִים לֹא נֶאֱמַר זִיווּג
 אֲבֹתָם בְּתוֹרָה, וּבְמִשָּׁה כְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת
 לְוִי, לְהוֹרֹת, שְׁהַשְׁכִּינָה נִקְרְאת עַל שֵׁם לְוִי. וְלֹא
 הָיָה עִמָּרָם רְאוּי לְהוֹלִיד לְמִשָּׁה, עַד שֶׁנִּטְלַח חֵלֶק
 בַּשְּׁכִינָה, וְהוֹלִיד לְמִשָּׁה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקַּח

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

מִפְּנֵי שְׁהִלִּיכָה זו לֹא הִיָּתָה מִפְּנֵי לְהַזְדוּג
 לְאַשְׁתּוֹ, אֲלֵא מִלְּמַעְלָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאַחֲרֵן וּמְרִים לֹא
 נֶאֱמַר זִיווּג אֲבֹתָם בְּתוֹרָה, וּבְמִשָּׁה כְּתוּב
 וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, לְהוֹרֹת שְׁהַשְׁכִּינָה
 נִקְרְאת עַל שֵׁם לְוִי. וְלֹא הָיָה עִמָּרָם רְאוּי
 לְהוֹלִיד לְמִשָּׁה, עַד שֶׁנִּטְלַח חֵלֶק בַּשְּׁכִינָה,
 וְהוֹלִיד לְמִשָּׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקַּח אֶת בֵּת

וּבְצַנְעָה חָזַר לְאַשְׁתּוֹ, כְּדֵי שְׁלֵא יִפִּירוּ בּוֹ.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיֵּלֶךְ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר וַיֵּלֶךְ
 עִמָּרָם, בְּפִרְהֶסְיָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, אִף
 הִיא בְּצַנְעָה חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמָהּ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ זֶה
 גְּבַרְיָאֵל, שְׁכָתוּב (דניאל ט) וְהָאִישׁ גְּבַרְיָאֵל.
 שְׁהָלַךְ הוּא וְהַחֲזִירָה לְעִמָּרָם. רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר, עִמָּרָם מִמָּשׁ הָיָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ

אֶת בַּת לְוִי. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב, (שמות ב') וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עֲמָרָם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ בֶן, שְׂזוּכָה לְקוֹל גָּדוֹל, דְּכְתִיב, (שמות י"ט) וְהֵאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל. וְעֲמָרָם זָכָה לְבַת קוֹל, דְּכְתִיב וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי. כְּלוּמַר, בַּת קוֹל. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב וַיִּלְךְ. כְּלוּמַר, שֶׁהֵלֵךְ לְמִדְרַגָּה זוֹ. תֵּאֲנֵא, כְּשֶׁנּוֹלַד מִשָּׂה, יַיְחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמוֹ עָלָיו, דְּכְתִיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וְכְתִיב, (תהלים קמ"ה) טוֹב ה' לְכָל. וְכְתִיב, (תהלים ל"ד) טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'.

וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם. (שמות ב') רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְנִין אָמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם, סוּף גְּלוּתָם הָיָה, שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים בְּכָל עֲבוּדָה. בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם, שֶׁהָיוּ רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁתַּלֵּם קֶץ גְּלוּתָם, מֵה כְּתִיב,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

לְוִי. וּלְפִיכָךְ כְּתוּב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עֲמָרָם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ בֶן מִמֶּנּוּ בֶן שְׂזוּכָה לְקוֹל גָּדוֹל, שְׂפָתוֹב (שמות ט') וְהֵאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל. וְעֲמָרָם זָכָה לְבַת קוֹל, שְׂפָתוֹב וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי, כְּלוּמַר בַּת קוֹל. וּלְפִיכָךְ כְּתוּב וַיִּלְךְ, כְּלוּמַר, שֶׁהֵלֵךְ לְמִדְרַגָּה זוֹ. שְׁנִינּוּ,

וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִסְכְּנִין אָמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם – סוּף גְּלוּתָם הָיָה, שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים בְּכָל עֲבוּדָה. בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם – שֶׁהָיוּ

וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מָאִי טַעְמָא. שְׁהוֹרֵד שַׁר
 מִצְרַיִם מִמַּעַלְתּוֹ, וְנִפְל מִגְּאֻלָּתוֹ. וּבִיּוֹן שְׁנִפְל מֶלֶךְ
 מִצְרַיִם, שֶׁהוּא שַׁר שְׁלֵהֵן, זְכַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְיִשְׂרָאֵל, וְשָׁמַע תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בַּא וְרָאָה שְׁכַךְ הוּא, שְׁכָל זְמַן
 שֶׁהַשַּׁר שְׁלָהֵם נִתְּנָה לוֹ שְׁרָרָה עַל יִשְׂרָאֵל,
 לֹא נִשְׁמַע צַעֲקָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בֵּינּוֹן שְׁנִפְל הַשַּׁר
 שְׁלָהֵם, כְּתִיב וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וּמִיָּד וַיֵּאֲנָחוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל
 הָאֱלֹהִים. שְׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא נִעְנּוּ בְּצַעֲקָתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בַּא וְרָאָה רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, כּוֹפֵה
 לְמִדַּת הַדִּין, וּמוֹרִידָהּ, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. וְהֵינּוּ דִתְנָן,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לַיָּם

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל. בֵּינּוֹן שְׁנִפְל הַשַּׁר שְׁלָהֵם, כְּתוּב
 וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וּמִיָּד – וַיֵּאֲנָחוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם
 אֶל הָאֱלֹהִים. שְׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא נִעְנּוּ
 בְּצַעֲקָתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בַּא וְרָאָה רַחֲמָנוּתוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁהוּא מְרַחֵם עַל
 יִשְׂרָאֵל, כּוֹפֵה לְמִדַּת הַדִּין וּמוֹרִידָהּ
 וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְהֵינּוּ שְׁשָׁנֵינוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ

רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. וּבִיּוֹן שְׁנִשְׁתַּלֵּם
 קִיָּן גְּלוּתָם מַה כְּתוּב? וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם.
 מַה הַטַּעַם? שְׁהוֹרֵד שַׁר מִצְרַיִם מִמַּעַלְתּוֹ
 וְנִפְל מִגְּאֻלָּתוֹ. וּבִיּוֹן שְׁנִפְל מֶלֶךְ מִצְרַיִם,
 שֶׁהוּא שַׁר שְׁלָהֵם, זְכַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַע תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בַּא וְרָאָה שְׁכַךְ הוּא,
 שְׁכָל זְמַן שֶׁהַשַּׁר שְׁלָהֵם נִתְּנָה לוֹ שְׁרָרָה
 עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא נִשְׁמַע צַעֲקָתָם שֶׁל

הַגְּדוֹל. מָאן אֵינּוֹן שְׁתֵּי דְמַעוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,
 לָאוּ (דף י"ט ע"ב) מִלָּא בְרִירָא הוּא, דְּהָא אָמַר לִיה
 לְאוּבָא טְמִיא, דְּהוּהוּ כְּדִיב, וּמִלּוּזֵי כְּדִיבָן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָאוּ בְּתַר אוּבָא טְמִיא אֶזְלִינָן,
 דְּבְרִירָא דְּמִלָּה הוּא, דְּתַנָּן, בְּעֶשְׂרָה כְּתָרֵי
 מִלָּפָא, אִית תְּרִין דְּמַעִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵן
 שְׁתֵּי מִדּוֹת דִּין, שְׁתֵּי דִין בָּא מִשְׁתִּיחֵן, כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, (ישעיה נ"א) שְׁתֵּים הִנֵּה קוֹרְאֵתִיךְ. וּכְשֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לְיָם
 הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה לְהַמְתִּיקָן, וְהוֹפֵךְ מִדַּת
 הַדִּין לְמִדַּת רַחֲמִים, וּמְרַחֵם עָלֵיהֶן. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעוֹת, שְׁמַחָם בָּאִים תְּדַמְעוֹת, מִחָם
 בָּא הַדִּין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כְּתִיב, (שמות י"ד) וְהִנֵּה מִצְרִים נוֹסְעִים

לשון הקודש

שְׁתֵּי דִין בָּא מִשְׁתִּיחֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נא)
 שְׁתֵּים הִנֵּה קוֹרְאֵתִיךְ. וּכְשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לְיָם
 הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה, לְהַמְתִּיקָן,
 וְהוֹפֵךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים וּמְרַחֵם
 עָלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעוֹת,
 שְׁמַחֵן בָּאוֹת תְּדַמְעוֹת, מִחֵן בָּא הַדִּין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (שמות י"ד) וְהִנֵּה
 מִצְרִים נֹסְעִים אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסֵי, זֶה

בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לְיָם
 הַגְּדוֹל. מִחָם אוֹתָם שְׁתֵּי דְמַעוֹת? אָמַר
 רַבִּי יוֹסֵי, לֹא דְבָר בְּרוּר מִהֶם, שְׁתֵּי
 אָמַר לוֹ לְאוּב עֲצָמוֹת, שְׁתֵּי מִשְׁקַר
 וּדְבָרֵי שְׁקָרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא הוֹלְכִים אַחֲרֵי אוּב
 עֲצָמוֹת, שֶׁבְרוּר הַדְּבָר הוּא, שֶׁשְׁנִינָנָה
 בְּעֶשְׂרָה כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ יֵשׁ שְׁתֵּי דְמַעוֹת
 לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהֵן שְׁתֵּי מִדּוֹת דִּין,